

668

SZKOLNEJ

41

J. N O W A K

UROCZYSTOŚCI
I OBCHODY SZKOLNE

1938

"NASZA KSIĘGARNIA", SPÓŁKA AKCYJNA
ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO
WARSZAWA LUBLIN WILNO

746314

~~185~~

UROCZYSTOŚCI I OBCHODY SZKOLNE

Z P R A K T Y K I S Z K O L N E J

Nr 41

J. N O W A K

UROCZYSTOŚCI
I OBCHODY SZKOLNE

48
80
1938

„N A S Z A K S I Ę G A R N I A”, SPÓŁKA AKCYJNA
ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO
WARSZAWA L U B L I N W I L N O

668

UP - Kraków BG

1050156201

W S T Ę P

Wypowiedzi nauczycielstwa w ankietach na temat uroczystości i obchodów szkolnych wykazały, iż poważna większość nauczycielstwa narzeka na brak odpowiednich materiałów i literatury pomocniczej poświęconej temu zagadnieniu.

W niniejszym wykazie są zebrane i omówione niemal że wszystkie z dotychczasowych wydawnictw, poświęconych bezpośrednio lub pośrednio uroczystościom i obchodom szkolnym. Będą to książki, broszury i czasopisma dla dzieci i nauczycieli, aktualne na różne uroczystości obrazki sceniczne, śpiewniki, zbiory deklamacji, wierszy itd. w ogólnej liczbie 197.

Wydawnictwa te są zestawione w czterech działach według materiału, jaki zawierają i wewnątrz tych działów i poddziałów — według autorów (alfabetycznie).

D z i a ł I. — O UROCZYSTOŚCIACH W OGÓLE
Znajdziemy tu wydawnictwa poświęcone wielu różnym uroczystościom i obchodom szkolnym a nie jednej jakiejś uroczystości. Ilość ogólna wydawnictw tego działu — 67.

Dział II. — UROCZYSTOŚCI I OBCHODY NARODOWO-PAŃSTWOWE

Te wydawnictwa uwzględniają uroczystości narodowe, państwowe, rocznice powstań i inne ważniejsze rocznice. Ogólna liczba wydawnictw 68.

Dział III. — UROCZYSTOŚCI OBYCZAJOWO-SZKOLNE

Ten dział uwzględnia uroczystości i obchody o charakterze wewnątrzno-szkolnym i tradycyjnym (początek i zakończenie roku szkolnego, choinka, św. Mikołaj itd.). W ogólnej liczbie 27 wydawnictw.

Dział IV. — UROCZYSTOŚCI O CHARAKTERZE IDEOWO-PROPAGANDOWYM

Będą to najrozmaitsze „Dnie”, „Tygodnie” i „Święta”. Liczba wydawnictw 36.

Z wszystkich wydawnictw 197 podanych w tym wykazie przeważająca ich większość, bo 123 jest krótko omówiona pod kątem ich przydatności dla szkoły i nauczyciela. Poszczególne wydawnictwa są omówione w ten sposób, aby czytelnik miał podany nie tylko pełny tytuł książki, nakład, ilość stron i jej cenę, ale i mógł sobie też wyraźnie uświadomić, jaką treść zawiera każda z nich, jakie materiały pomocnicze może w niej znaleźć.

Ceny podane przy każdej książce mają charakter raczej orientacyjny tylko, gdyż ulegają one obniżkom, w szczególności zaś stosunkowo często są obniżane i to poważnie ceny książek droższych.

Poniższy wykaz ułatwi każdemu nauczycielowi organizowanie różnych uroczystości i obchodów szkolnych, gdyż wskaże mu gdzie może znaleźć odpowiedni mate-

riał pomocniczy. Materiał ten zaś nadaje się do pośredniego, twórczego wykorzystania przez nauczyciela bądź też do bezpośredniego odkopiowania go w pracy mniej twórczego czy przepracowanego nauczyciela. Jest tu także wiele wskazówek, jak przygotować poszczególne punkty programu uroczystości (przedstawienia szkolne) oraz uwagi poświęcone budowie sceny, dekoracjom, różnym efektom scenicznym, kostiumom i charakteryzacji.

U w a g i. Jeśli przy obrazkach scenicznych nie podane są ich wydawnictwa, to będą to wydawnictwa Spółki Nakładowej „Odrodzenie” we Lwowie tzw. Biblioteka Teatralna dla Dzieci i Młodzieży. Zresztą wszystko nabyć można w „Naszej Księgarni” Zw. Naucz. Pol. w Warszawie, Świętokrzyska 18.

Głos Nauczycielski często zawiera pewne wskazówki bibliograficzne w związku z uroczystościami szkolnymi.

Dział I

O UROCZYSTOŚCIACH W OGÓLE

CZASOPISMA DLA NAUCZYCIELI I DLA DZIECI

Uroczystości w Szkole — Kwartalnik wydawany przez Z.N.P. jako bezpłatny dodatek do Płomyka. (Wychodziło ono w ub. r. szk.). Czasopismo to może być bardzo pożyteczne w pracy nauczyciela, gdyż dostarcza ono aktualnych wierszy, inscenizacji i obrazków scenicznych już przemyślanych i opracowanych, nawet z odpowiednimi uwagami metodycznymi.

Teatr w Szkole — Miesięcznik wyd. Z.N.P. wychodzi IV r. (1933/34). Prenumerata roczna 8 zł. Czasopismo to składa się z artykułów i materiałów widowiskowych. Artykuły mówią o rozmaitych możliwościach teatru w szkole i zawierają uwagi metodyczne i wskazówki dotyczące się urządzania uroczystości szkolnych i przygotowywania różnych punktów programu. W materiale widowiskowym są: 1) krótkie utwory sceniczne, 2) inscenizacje, 3) monologi i dialogi, 4) wiersze. W dziale dodatkowym

znajdziemy rubrykę wydawnictw w zakresie teatru i sprawozdań z życia teatru w Polsce.

Śpiew w Szkole — czasopismo dawniej *Muzyka w Szkole*. Miesięcznik wydawany przez Z.N.P. Wychodzi od 1938 r. jako organ Sekcji Nauczycieli Muzyki i Śpiewu Z.N.P.

Czasopismo to zawiera interpretację programów, wzory lekcyjne, przykłady inscenizacji pieśni, dodatek muzyczny, w którym znajdziemy pieśni 1, 2 i 3 głosowe dostosowane często do aktualnych potrzeb szkoły (uroczystości) — oraz sprawozdanie z życia muzycznego i jego kronikę.

To czasopismo jest pożyteczne szczególnie dla nauczyciela śpiewu (muzyki), dostarcza cennych wskazówek teoretycznych i praktycznych oraz ładniejszych pieśni już opracowanych.

Teatr Ludowy — miesięcznik organizacyj Teatrów Ludowych w Polsce. Prenumerata roczna 5 zł. Czasopismo to uwzględnia materiał teoretyczny i praktyczny w pracy z młodzieżą starszą, pozaszkolną.

Płomyk — tygodnik dla dzieci wydawany przez Z.N.P. W-wa. Czasopismo to dostarcza dzieciom i nauczycielowi materiału służącego do pogłębienia wiadomości dzieci w związku z uroczystościami oraz wierszy, inscenizacji, krótkich obrazków scenicznych niemal na wszystkie uroczystości szkolne. Szczególniej bogatego materiału dostarcza to czasopismo na uroczystości narodowo-państwowe, choinkę i rocznicę odzyskania dostępu do morza. Uważam, iż każda szkoła powinna mieć roczniki tego pisma (choćby tylko za ostatnich 7 lat), gdyż w nich w potrzebie znajdzie odpowiedni materiał na różne uroczystości szkolne.

Przedszkole — Miesięcznik. Wydawn. Z.N.P.

Też dostarcza materiałów w związku z uroczystościami szkolnymi, głównie dla przedszkoli i dla klasy I i II-ej szkoły powszechnej.

Płomyczek i Mały Płomyczek — jako mutacje Płomyka też dostarczają materiału j. w., ale mniej i oczywiście na innym poziomie.

KSIAŻKI I BROSZURY O UROCZYSTOŚCIACH SZKOLNYCH W OGÓLE

B o g u s ł a w s k a M a r i a — *Rocznice Narodowe* — wskazówki i materiały potrzebne dla urządzających obchody narodowe. Lwów i Warszawa. Księg. Polska Połonieckiego 1926 r., str. 348. Książka ta składa się z 2 części. Część I — (ogólna) zawiera rady ogólne, które mówią o urządzeniu sceny, dekoracjach, oświetleniu sceny, efektach scenicznych, kostiumach i charakteryzacji. Można znaleźć sporo fachowych rad oraz wskazówki bibliograficzne. Część II podaje szereg przemówień, materiał recytacyjny bardzo obfity, odpowiednie utwory sceniczne i literaturę pomocniczą do organizowania obchodów wszystkich powstań polskich (historycznych, wielkopolskiego i śląskiego) oraz najważniejszych wydarzeń z ostatnich walk o niepodległość. Celem tej książki — według samej autorki — było dostarczyć materiału środowiskom leżącym z dala od centrów kulturalnych, a więc od bibliotek, dużych wzorowych scen i wypożyczalni kostiumów.

D y n o w s k a M a r i a — *Nasze Rocznice* — Wybór poezji i prozy na obchody narodowe. Wydanie II

Towarzystwa Szkoły Lud. w Krakowie, 1930 r.
Cena 3.20 zł.

Proza podana w tej książce — to ładne urywki do odczytania w związku z uroczystościami. Materiał deklamacyjny dobrany nieszczególnie. Książka ta zawiera materiał do rocznic dawnych powstań, ku czci naszych wielkich poetów i pisarzy. O ostatnich czasach (od 1914 r.) mało materiału, przy czym brak zupełnie materiału o Marszałku Piłsudskim, Panu Prezydencie Rzplitej i legionach (I Brygada). *Dziennik Urzędowy Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego*. Podaje często bibliografię w związku z różnymi uroczystościami szkolnymi.

F r a n k o w s k i E. — *Kalendarz obrzędowy ludu polskiego*. Cena 3 zł.

G a l i ŋ s k i A d a m — *Antologia*. 120 poetów. Wiersze na obchody i uroczystości. Nakład Księg. S. Seipelt, Łódź, str. 355, cena 6 zł.

Jest to niezmiernie cenne wydawnictwo, gdyż zawiera 321 wierszy na różne uroczystości i obchody szkolne. Wiersze te, przeznaczone dla dzieci, młodzieży i starszych, są łatwiejsze i trudniejsze.

G n o i ń s k a H. — *Obchody, uroczystości i inne fragmenty z życia szkolnego* — cz. I (II cz. nie ma) Nakład „Naszej Księgarni”, W-wa, 1934 r. str. 132, cena 3 zł.

Książka ta zawiera materiał sprawozdawczy opisujący, jak były urządzane uroczystości w szkole autorki oraz daje dosyć duży dobór wierszy okolicznościowych (niektóre już zinscenizowane). Książka ta, jako zbiór doświadczeń w tym kierunku, odpowiednio wykorzystana może oddać duże usługi. Są w niej omówione następujące uroczystości szkolne:

powitanie nowego r. szk., pamięć zmarłych, rocznica niepodległości, św. Mikołaj, choinka, powstanie styczniowe, imieniny Prezydenta, święto morza, zapusty, Wielkanoc, imieniny nauczyciela, dzień imienin poległego na wojnie nauczyciela, uczczenie Fr. Szopena.

Iskry — Tygodnik dla dzieci.

Wydawca i redaktor Wł. Kopczewski (Warszawa, ul. Filtrowa 77). Pod opieką T.N.S.W. (Tow. Naucz. Szk. Średn. i Wyższ.). Prenumerata miesięczna 2 zł.

Czasopismo to dostarcza także wiele materiału w związku niemal z wszystkimi uroczystościami szkolnymi. Nadaje się ono raczej dla najstarszych dzieci szkoły powszechnej.

O r a c z A n d r z e j — *Rocznice* — Odczyty, przemówienia, obrazki sceniczne, wybór poezji, pieśni okolicznościowe. Wydanie III. Warszawa, Główna Księg. Wojsk., 1934 r., str. 256. Cena 4.90 zł. Wydawnictwo to zawiera materiał j. w. na imieniny P. Prezydenta Rzplitej, Marsz. Józefa Piłsudskiego oraz na rocznicę 6 sierpnia, Cudu nad Wisłą i Święta Niepodległości. Obrazki sceniczne o treści żywej i mocnej nadają się jednak tylko dla dorastającej młodzieży. Spośród wierszy można wybrać odpowiednie dla szkoły powszechnej. Pieśni w liczbie kilkunastu, przeważnie znane, podane w układzie 2 głos. Przemówienia treściwe, ale utrzymane na poważnym poziomie (akademie oficjalne).

W e s o ł e k I z a a k — *Uroczystości państwowe i szkolne*. — Nakład własny. Maków Mazowiecki, r. 1934. Str. 126, cena —. Autor Żyd napisał tę broszurkę do użytku szkół żydowskich. Na treść jej składają się

przemówienia, obrazki sceniczne z życia Żydów-bohaterów polskich oraz aktualne wiersze na różne uroczystości szkolne. Zarówno przemówienia jak i obrazki sceniczne uwzględniają psychikę dziecka żydowskiego w Polsce i mentalność żydowską. Wiersze są łatwe.

Wiackowa Maria — *Obchody i uroczystości narodowe w koloniach*. Cz. I i II. Wydawnictwo Zw. Towarzystw im. J. Piłsudskiego we Francji. Paryż.

Cz. I — str. 47 zawiera projekt programu urządzania obchodu Święta Niepodległości oraz odpowiedni materiał, a więc referaty, deklamacje, komedijkę, żywy obraz z recytacjami i wykaz bibliografii.

Cz. II — zawiera materiały j.w. do urządzenia obchodu rocznicy konstytucji 3 Maja. Programy tych obu uroczystości są przeładowane, ale materiał jest dobrany odpowiednio dla Polaków na obczyźnie.

Dr Wieczorkiewicz Antoni i Oppman Edmund — *Rocznice*. Wypisy dla obchodu rocznic narodowych. Wydawn. Instyt. Propag. Państwowo-Twórczej, str. 586, cena 4 zł.

Obejmuje ta książka materiał na wszystkie ważniejsze rocznice dawnych powstań polskich, powstania wielkopolskiego i śląskiego, Święta Morza, konstytucji 3 Maja, Święta Niepodległości, imienin P. Prezydenta Rzplitej i Marsz. J. Piłsudskiego. Są tam wypowiedzi największych osobistości w Polsce współczesnej na temat tych uroczystości, są ładne, lecz trudniejsze wiersze (dla klas starszych szk. powsz.). Uważam to wydawnictwo za pożyteczne dla nauczyciela głównie w jego pracy społeczno-kulturalnej poza szkołą.

Śpiew na lekcjach i obchodach — opracowanie zbiorowe. — Wzory lekcji i inscenizacji kl. I i II szk. powsz. oraz artykuły związane z zagadnieniami szkolnictwa i uroczystościami szkolnymi. Nakł. Wydaw. „Lekcje Wzorowe”, str. 386, cena 4.80 zł.

Są to szczegółowo opracowane uroczystości w kl. I i II. Podają autorzy przemówienia (materiał do przemówień), deklamacje, piosenki (1 głosowe), inscenizacje piosenek i wierszy oraz małe obrazki sceniczne na: Święto Niepodległości, choinkę, imieniny P. Prezydenta, Marsz. Piłsudskiego, 3 Maja, Święto Matki, zakończenie r. szk. Książka ta może być pomocą dla tych nauczycieli, którzy chcą mieć gotowy materiał opracowany metodycznie (nadaje się on nie tylko dla kl. I i II, ale III i IV).

Biblioteczka Teatralna dla dzieci i młodzieży Nr 80. — B ł a ż y ń s k a S t. — *Deklamacje — Recytacje — Śpiewy* na obchody narodowe i okolicznościowe. Lwów, „Odrodzenie”, str. 32, cena 1.40 zł.

Znajdziemy tu po 1—2 recytacji oraz po 1 pieśni (1 głosowej) na Święto Niepodległości, 3 Maja, imieniny P. Prezydenta, ku czci Marsz. Piłsudskiego, na dzień imienin Naczelnego Wodza, na uroczystości żołnierskie, morskie, lotnicze, na imieniny i pożegnanie nauczycielki (kierowniczki). Jest także zabawa ze śpiewem na święto wiosny.

Kalendarz Nauczycielski — na r. 1935. Nakład Z.N.P. „Nasza Księgarnia”. Mamy w tym kalendarzu dział p.t. — *Deklamacje, śpiewy i inscenizacje na uroczystości szk.* — (str. 197—280), w opracowaniu Miecz. Opalka. Materiały podane w tym dziale odnoszą się do Święta Niepodległości, imienin P. Prezydenta Rzplitej, Marsz. Piłsudskiego, uczczenia poległych,

na obchód tygodnia L.O.P.P., Tygodnia Szk. Powsz., św. Mikołaja, choinkę, Święto Pieśni, Święto Książki, na poświęcenie Sztandaru Szkolnego, rocznicę oswobodzenia Lwowa.

Podaję i to wydawnictwo, aby je wykorzystać w potrzebie, tym bardziej, iż Kalendarz Nauczycielski jest b. popularny.

Te same materiały i pod tym samym tytułem wydała „Nasza Księgarnia” oddzielnie niezależnie od Kalendarza Nauczycielskiego, cena 50 gr.

WIERSE, MONOLOGI I SPIEWNIKI

G o ł ę b i o w s k a W a c ł a w a — *Rok szkolny w deklamacjach okolicznościowych* — Bielsko. 1936, str. 87. Jest to zbiór wierszy do recytacji solowej i zespołowej na Święto Niepodległości (5 wierszy), rocznicę 3 Maja (4), na różne uroczystości i okoliczności (26), powitanie różnych dostojników w szkole (7), uroczystości religijne w szkole (19), rocznice wielkich ludzi (18), powinszowania w szkole i dla rodziny (16). Wiersze te są łatwe, proste, wdzięczne i bez patosu.

Biblioteczka Teatralna dla dzieci i młodzieży Nr 72. —

D a s z y ń s k a S t a n i s ł a w a — *Monolożki i dialożki* — dla dzieci starszych. Lwów. Spółka Nakł. „Odrodzenie”, str. 38, cena 0.80 zł. Jest w tej książeczce 8 monologów i 1 dialożek. Dialożek jest ciekawy, ale zbyt długi, dwa ostatnie monolożki, moim zdaniem, nie są odpowiednie ze względu na swoją treść, pozostałe są wesołe i żywe.

Tej samej autorki (Nr 71) i to samo wydawn. — *Monolożki i dialożki* — dla dzieci młodszych. Jest to też 8 monolożków i 1 dialożek. Dialożek (duet taneczny dwojga zakochanych) uważam za nieodpowiedni dla dzieci. Monolożki są wesołe, nadają się dla klas IV i V.

M a c z k a J ó z e f — *Starym szlakiem* — W-wa, Gł. Księg. Wojsk., 1934 r., str. 208, cena 3.50 zł. Jest to zbiór kilkudziesięciu pięknych choć trudnych przeważnie wierszy poety-legionisty o wojnie i legionach.

M o r t k o w i c z ó w n a H a n n a — *30 kolegów z całej Polski* — Wiersze i obrazki. Towarz. Wydawn. Warszawa, stron 62 — cena 6 zł. Są to ładne, łatwe i krótkie wiersze o dzieciach polskich z 30 różnych regionów Polski. Wiersze te charakteryzują najistotniejsze cechy każdego z regionów.

O p p m a n A r t u r (Or-Ot) — *Kochaj żołnierza* — Nakład Gebethnera i Wollfa, cena 1.80 zł. Jest to zbiór pięknych i łatwych wierszy poświęconych żołnierzowi, jego życiu, różnym formacjom wojskowym i Nieznanemu Żołnierzowi. Materiał ten może się przydać na różne uroczystości narodowo-państwowe (imieniny Naczelnego Wodza, Dzień Żołnierza).

O p p m a n A r t u r (Or-Ot) — *Służba poety*. Nakł. Gł. Księg. Wojsk. W-wa, 1936 r., str. 80. Znajdziemy w tej książce 32 pięknych choć b. prostych i zupełnie przystępnych dla dzieci wierszy, poświęconych bojom o niepodległość aż do 1920 r. ze szczególnym uwzględnieniem walk legionowych i Marsz. Piłsudskiego.

Biblioteka Żołnierza Polskiego, tomik XI. O p p m a n A r t u r — *Śpiewy historyczne*, W-wa, Wojsk. In-

stytut Wydawn., str. 121. Jest to zbiór 14 ładnych, przeważnie dłuższych wierszy o bojach polskich (od Poniatowskiego i Kościuszki do 1920 r.).

Sł o Ń s k i E d w a r d — *Ta, co nie zginęła* — W-wa. Wende i S-ka, str. 205, cena 2 zł. Jest to wybór pięknych wierszy o Polsce, wojnie i żołnierzach z uwzględnieniem czynu legionowego i Brygadiera Piłsudskiego.

M a y z n e r T a d e u s z — *Jak realizować nowy program śpiewu*. Cz. I i II. Nakł. Gebethnera i Wolffa. W-wa, str. 74 i 84. Razem obie części 1.50 zł. Jest to komentarz programu śpiewu i rozważania na temat jak wychować przez pieśń. Część I mówi między innymi o wartości regionalnych pieśni ludowych, świętach pieśni oraz o doborze pieśni na różne uroczystości szkolne. W cz. II tego wydawnictwa także znajdziemy szereg uwag do nauki śpiewu w poszczególnych klasach, chóru i inscenizacji i zabaw rytmicznych.

Dodatki do Muzyki w Szkole — i Śpiewu w Szkole — Zawierają one duży wybór ładnych pieśni podawanych okoliczność. na różne uroczystości szkolne.

H ł a w i c z k a K a r o l — *75 pieśni marszowych* — Katowice, 1935 r. Str. 94, cena 1.80 zł. Są to 1 i 2 głosowe pieśni do użytku młodzieży szkolnej, harcerskiej i przysposob. wojsk.

H ł a w i c z k a K a r o l — *Leć pieśni w dal* — Podręcznik dla kl. VI szk. Powsz., str. 120, cena 1.40 zł. Jest to zbiór 55 pieśni 1, 2 i 3 głosowych nadających się na różne uroczystości szkolne.

H ł a w i c z k a K a r o l — *Zbiór pieśni na uroczystości państwowe*. Cena 1.20 zł.

K a z u r o S t. — *30 pieśni dziecięcych* — „Nasza Księgarnia”. W-wa, 1933 r. Cena 1.50 zł. Są to łatwe pieśni 1 głosowe, niektóre z nich nadawać się mogą na uroczystości obyczajowo-szkolne.

L a c h m a n W. — *Chóry szkolne*.

K o w a l s k i A. — *Żywe pieśni* — 12 inscenizowanych pieśni żołnierskich, cena 2.50 zł.

M a y z n e r T. — *Mój śpiewnik* — Państw. Wydawn. Książek Szk. W-wa—Lwów, 1935 r., str. 34, cena 0.90 zł. Jest to 16 ładnych i łatwych 1 głosowych pieśni (z fortepianem) nadających się na uroczystości obyczajowe szkolne.

M a y z n e r T. — *Nasze piosenki* — „Nasza Księgarnia”, W-wa, 1936 r., str. 22, cena 1.40 zł. Jest to 20 pieśni 1 głosowych na różne uroczystości szkolne.

M a y z n e r T. — *Piętnaście pieśni* — Nakł. Państw. Wyd. Ks. Szk., str. 35, cena 0.70 zł. Są to pieśni 3 głosowe, głównie na uroczystości narodowo-państwowe.

M a y z n e r T. — *Pieśni inscenizowane* — „Nasza Księgarnia”. W-wa, str. 34, cena 1.20 zł. Jest to 10 pieśni 1 głosowych już zinscenizowanych o różnej treści.

M a y z n e r T. — *Śpiewnik Hani*. Cena z zł.

M a y z n e r T. — *Z piosenką* — „Nasza Księg”. W-wa, 1936 r. Str. 18, cena 1.40 zł. Jest to 10 pieśni (na 3 głosy) nadających się na różne uroczystości.

N o s k o w s k i Z. — *Śpiewnik dla dzieci* — wydawn. Arcta. W-wa, 1924 r. Str. 34, cena 3.20 zł. Słowa M. Konopnickiej. Pieśni 1 i 2 głosowe (4 pory roku).

N o w o w i e j s k i F. — *Zjednoczona Polska*. Księg. św. Wojciecha. Poznań, 1928 r., str. 60, cena 1 zł. Są to pieśni na chór mieszany 4 głosowy na uroczystości narodowe, państwowe (pieśni patriotyczne).

Nowowiejski F. — *Śpiewnik morski* — 34 pieśni.

Wydawn. L. M. i Kol., cena 1.50 zł.

Praca zbiorowa — *Śpiewnik Strzelecki szkoły junaka*.

Siedlecki J. Ks. — *Śpiewnik kościelny* (2 głosowy) zatwierdz. przez Min. W.R. i O.P. do użytku publicznego w szk. powsz. Kraków — Ks. Misjonarze, r. 1928. Str. 526, cena 3.60 zł.

TEATR SZKOLNY, TEATR KUKIEŁKOWY,
INSCENIZACJE, ŻYWE OBRAZY, DEKLAMACJE
CHÓRALNE

Komarnicki Lucjan — *Teatr Szkolny* — Wyd. Gebethnera i Wolffa. Str. 162, cena 2 zł. Książka ta zawiera 3 części: I) ogólne założenia, II) z praktyki teatru szkolnego i III) teoria teatru szkolnego. Jest to cenne i ciekawe wydawnictwo, które powinien poznać przede wszystkim każdy nauczyciel, interesujący się teatralizacją w szkole. Znajdziemy w nim pogląd na rolę, zadania i formy pracy teatru szkolnego z punktu widzenia współczesnej pedagogiki i wiedzy o teatrze oraz przykłady pomysłowej dramatyzacji pieśni i wierszy.

Kwieciński Zdzisław — *Samorodny teatr w szkole* — Nakł. Inst. Teatr. Ludowych, W-wa, 1933 r., str. 102, cena 2 zł. Autor podaje rozwój instynktu dramatycznego u człowieka poczynając od 2 r. życia, krótki zarys rozwoju teatru samorodnego w Polsce i za granicą oraz eksperymenty własne w tym kierunku w kilku szkołach powszechnych. Książka ta może dać wiele każdemu nauczycielowi, a w szczególności zaś tym, którzy interesują się bli-

żej organizowaniem w szkole przedstawień i uroczystości, gdyż uczy jak tworzyć obrazki sceniczne, inscenizacje własnym wysiłkiem dzieci przy pomocy nauczyciela.

K a n n ó w n a M a r i a — *Żywy teatr* — Nakł. „Na tropie”, Katowice, 1935 r., str. 48, cena 1 zł. Znajdziemy tu: a) krótkie rozważania i wskazówki dotyczące się teatru żywego, b) przykłady z urządzenia przedstawień tegoż teatru, inscenizacji piosenek i wierszy, c) trochę uwag o obchodach, dekoracjach i kostiumach, d) wykaz bibliografii. Autorka uważa, iż teatr żywy uda się najlepiej, jako praca szkolnej drużyny harcerskiej, a poważna część przykładów realizacji tegoż teatru wiąże się z życiem i pracą harcerzy.

M a ł k o w s k i W. — *Teatr w szkole i w domu ludowym* — cena 1 zł.

J a w o r s k a J. — *Przedstawienia dla dzieci* — Opowiadania z podkładem muzycznym dla dzieci w wieku przedszkolnym. Wydawn. Księg. Naukowa, cz I i II po 2 zł. W tej książeczce jest 8 inscenizowanych opowiadań ze śpiewami i nutami. Materiał ten może nasunąć zespołom teatralnym pomysły jak przeobrażać na scenę baśnie i opowiadania.

B u d z y Ń s k i W. — *Oświetlenie sceny i efekty sceniczne* — Zw. Teatr. Ludowych.

Dr C z u c h a j o w s k i B o l e ś ł a w — *Umiejętność posługiwania się żywym słowem*. Cena 0.30 zł.

G e r s o n D ą b r o w s k a M. — *Ubiory teatralne* — cena 0.70 zł.

M a ł k o w s k i W. — *Zasady charakteryzacji teatralnej*. Cena 1.50 zł.

Malanowicz M. — *Budowa i urządzenie sceny* — Wydawn. Związku Teatrów Ludowych. Cena 1 zł.

Malanowicz M. i Niemira T. — *Budowa i urządzenie sceny* — Wenda i Sp. Warszawa, 1923 r. Str. 60. Jest to zbiór najprostszych wskazówek do tego jak zbudować scenę dla teatru amatorskiego. Wskazówki te uwzględniają system kulis tzw. „parawanowy”.

Malowanie dekoracji — (bez autora). Wydawn. Związku Teatrów Ludowych. Cena 1 zł. Znajdziemy tu przepisy przyrządzania „gruntu” i farb oraz wskazówki na czym malować dekoracje, jak sporządzać dekoracje systemem wycinankowym. Przepisy i wskazówki podane są łatwe i praktyczne.

Wieczorkiewicz B., Szletyński H., Kochanowicz J. — *Zarys nauki żywego słowa*. Zarys teoretyczny, technika dykcji, wygłaszanie utworów. Cena 4.80 zł.

O teatrze kukiełek.

Teatrzyk Kukiełek — w opracowaniu J. Cierniaka, Kownackiej M., Landy J., Polińskiego A. i Ulanowskiej W. pod redakcją Kownackiej M. Wydawnictwo „Naszej Księgarni”, W-wa, 1935 r., str. 123, cena 3.80 zł. Jest to jedyne w tym rodzaju wydawnictwo, które omawia wszechstronnie teatr kukiełek. Spotkamy w nim historię teatru kukiełek w świecie i w Polsce, organizację pracy w tym teatrzyku oraz wskazówki praktyczne (budowa szopki, wyrób kukiełek, dekoracje, różne efekty teatralne). Książka jest niezastąpioną pomocą dla nauczycieli interesu-

jących się teatrem kukielek, a uwagi jej są oparte na długich doświadczeniach całego zespołu ludzi pracujących w tym teatrze.

Dla teatrzyku kukielek mamy już gotowe utwory sceniczne. Są to:

(1 t.) K o w n a c k a M. — *Bajowe bajeczki* — str. 79, cena 1.50 zł.

(2 t.) K r z e m i e n i e c k a L. — *O niebieskich migdałach*. — Str. 52, cena 1.50 zł.

(3 t.) K o w n a c k a M. — *Cztery mile za piec*. — Str. 58, cena 1.50 zł. Te książeczki są wydane nakładem „Naszej Księgarni” w 1935—37 r. Są to pierwsze 3 tomiki tzw. „Biblioteki Kukielkowej”, która ma być co pewien czas zasilana nowymi sztuczkami kukielkowymi. Znajdziemy w nich materiał wielokrotnie już wypróbowany wraz z nutami i wskazówkami do ich wystawienia. Sztuczki te posiadają wiele humoru, żywą akcję i nieklamany czar dziecięcej bajki.

C i e r n i a k J ę d r z e j — *Szopka krakowska*. — Prymitywne widowisko kolędowe z tekstami, nutami, rycinami (na podstawie polskich źródeł etnograficznych). Wyd. Zw. Teatr. Ludowych, W-wa, 1926 r. Str. 94. Cena 1 zł. Jest to tekst dla teatru kukielkowego. Nadaje się do opracowania z najstarszymi dziećmi szk. powsz. względnie z młodzieżą pozaszkolną. Tekst podany jest w gwarze. Są tam też uwagi i wskazówki dotyczące się szopki i historia szopki.

O r - O t — *Szopka polska*. — Wydawn. M. Arcta, W-wa, str. 156 (mały format), cena 0.60 zł. Jest to bardzo wesoły i gotowy materiał do teatru kukielek w 5 częściach, z najkonieczniejszymi uwagami i wskazów-

kami. Są to właściwie 3 różne szopki: jasełkowa, warszawska (rewia różnych zawodów) i historyczna.

I n s c e n i z a c j e.

B ł a s i k o w a H. — *Ilustracja i inscenizacja piosenek w szkole.*

D o b r a n i e c k i S t a n i s ł a w — *Inscenizacje w szkole powszechnej w kl. I, II i III* — z cyklu „Jak realizować nowe programy”. Nakład Gebethnera i Wolffa, W-wa, str. 96. Książka ta składa się z 2 części. W I części są rozważania teoretyczne na temat wartości wychowawczej i dydaktycznej inscenizacji, inscenizacji w nowych programach i skąd brać materiał do inscenizacji. Część II ma charakter wybitnie praktyczny i zawiera przykłady inscenizacji w kl. I, II i III, choć mogą one być wykorzystane i w starszych klasach. Książka ta może oddać nauczycielowi usługi przy organizowaniu uroczystości i w pracy szkolnej.

M a y z n e r T. — *Pieśni inscenizowane.* Cena 1.20 zł. 10 pieśni inscenizowanych ze wskazówkami — na 1 głos.

K o t l a r s k a Z o f i a — *Obrazki sceniczne.* — Rozmówki i zabawy dla dzieci. Nakł. Księg. Fiszera, Łódź—Katowice, 1930 r. Stron 95.

Jest to zbiór 32 krótkich, łatwych i ładnych wierszy i inscenizacyj. Są to przeważnie obrazki fantastyczne. Nadają się one dla dzieci klas młodszych, jako wesołe urozmaicenie programów uroczystości i obchodów szkolnych (św. Mikołaj, zabawa karnawałowa, święto wiosny i inne).

K o t l a r s k a Z o f i a — My to zagramy — 16 baśni scenicznych. Łódź — Wydaw. Księg. łódzkiej „Czytaj”. Stron 154, cena 2.40 zł.

Są to dłuższe bajki zinscenizowane, pisane wierszem. Niektóre z nich są dostosowane do uroczystości szkolnych (Święto Niepodległości, choinka, Boże Narodzenie, zabawa karnawałowa, święto wiosny, 3-ci Maj, święto matki, święto książki). Są one ładne i łatwe, nadają się dla dzieci różnego wieku. Do piosenek załączone są nuty.

Ś w i r s z c z y ń s k a A n n a — Rok polskiego dziecka. — Wiersze i obrazki sceniczne na doroczne święta państwowe i szkolne. Warszawa, Instyt. Wydaw. „Biblioteka Polska”, 1936 r. Stron 112, cena 1.80 zł.

Znajdziemy tu po 1—2 krótkie i łatwe wiersze, lub krótkie i łatwe obrazki sceniczne na różne uroczystości szkolne.

D z i a ł II.

UROCZYSTOŚCI I OBCHODY NARODOWO-PAŃSTWOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

G a l i ŋ s k i A d a m — *Dzień 11 Listopada.* — Poradnik dla nauczycieli — dla urządzających obchody. Wydanie II powiększone. Nakład Druk. Państw. w Poznaniu, 1936 r., str. 108, cena 1.40 zł.

Znajdziemy w tej książce:

- a) Co mówi o Święcie Niepodległości 6 wybitnych ludzi w Polsce.
- b) Przemówienia Marsz. Śmigłego-Rydza, jego myśli i hasła.
- c) 18 wierszy lecz przeważnie trudniejszych i mniej znanych (wybitnych autorów).
- d) Wykaz aktualnych sztuk dramatycznych i obrazów scenicznych dla dorosłych, młodzieży i dzieci oraz wykaz aktualnych przeźroczy, obrazów i rycin.
- e) Kilka krótkich projektów urządzenia tego święta.

K o r u p c z y ń s k a R. i J a r m o ł o w i c z o w a-
Ś w i d e r s k a Z. — *Wielkie święto*, materiał na
uroczystości szkolne w dn. 11 listopada. Jest to bo-
gaty zbiór materiałów na uroczystości 11 listopada,
zawierający pogadanki, odczyty, utwory wierszem
itp. Materiał starannie dobrany i dostosowany do
środowiska szkoły oraz zrzeszeń kulturalno-oświato-
wych; materiał o wielkich walorach wychowaw-
czych.

R o g u s k a Z. i K o r u p c z y ń s k a R. — *Święto
Niepodległości*. — Materiał na urocz. szkolne w dniu
11 listopada. Nakład „Naszej Księgarni”, r. 1936,
str. 80. Cena 1.50 zł.

Książka ta składa się z 5 części:

- I. Przemówienie — do dzieci starszych i młod-
szych.
- II. Wybór prozy — kilka ładnych urywków do od-
czytania i kilka dokumentów z pierwszych dni
wolnej Polski.
- III. Wybór wierszy (24 ładnych, przeważnie ła-
towych wierszy).
- IV. 7 znanych przeważnie pieśni, lecz bez nut.
- V. 2 utwory sceniczne i żywy obraz (drugi obrazek
uważam za nieodpowiedni ze względu na jego
smutną treść).

Pamięci Marsz. J. Piłsudskiego — 24 pieśni jedno i dwu-
głosowych. Cena 6 zł.

D a s z y ń s k a S. — *Listopad miesięcy polskich król* —
obraz sceniczny. Str. 23. Cena 0.80 zł.

S ł o ń s k i E d w a r d — *O żołnierzu tułacz*. — Zbiór
wierszy.

Strzelec — Czasopismo Związku Strzeleckiego.

I tu możemy znaleźć materiał w związku z różnymi uroczystościami, w szczególności zaś w związku z uroczystościami o charakterze narod.-państw.

IMIENINY PANA PREZYDENTA RZPLITEJ

G a l i ń s k i A. — *Obchód Imienin Pana Prezydenta w szkole i w stowarzyszeniach.* — Poradnik dla nauczycieli i dla urządzających uroczystości imiennowe. Cena 1.20 zł.

Obrazki sceniczne specjalnie na imieniny P. Prezydenta:

Biblioteczka dla dzieci i młodzieży Nr 83. D a s z y ń s k a S t. — *Dzieci hołd składają Ci.* — Obrazek sceniczny w 2 odsłonach na imieniny P. Prezydenta. Str. 20, cena 0.80 zł. Jest to ładny i nietrudny obrazek z życia szkolnego, przedstawiający przygotowania do obchodu imienin P. Prezydenta w szkole oraz samą tę uroczystość. Ten obrazek da się rozszerzyć przez wstawienie kilku punktów programu i zastąpić nam może całą uroczystość (oryginalność duża).

S t o l a r z e w i c z L. — *Miedzy Pewniaczkami* — obraz scen. w 1 odsłonie z życia młodzieży szkolnej. Udział — 6 dziewcząt. Cena 0.35 zł.

S t o l a r z e w i c z L. — *My, zuchy harcerze.* Obraz sceniczny w 2 odsłonach z życia młodzieży szkolnej. Udział 10 chł. Cena 0.35 zł.

S t o l a r z e w i c z L. — *Nasi chłopcy i dziewczęta.* Obraz scen. w 2 odsłonach z życia młodzieży szkolnej. Udział 7 dziewcząt i 8 chł. Cena 0.35 zł.

- Stolarzewicz L. — *Radujemy się.* — Obraz scen. w 2 odsł. z życia młodzieży szkolnej. Cena 0.35 zł.
- Chudzik J. — *W hołdzie Włodarzowi Rzeczypospolitej.* Obrazek scen. w 2 odsłonach. Cena 0.80 zł.
- Stolarzewicz L. — *Widziałam Pana Prezydenta.* — Obrazek scen. w 2 odsł. Udział 4 dz. i 4 chł. Cena 0.35 zł.
- Stolarzewicz L. — *W świetlicy.* — Obrazek scen. w 4 odsłonach z życia chłopców z ulic miasta. Udział 8 chł. 1 dz. Cena 0.35 zł.
- Stolarzewicz L. — *W Zalasowej.* — Obrazek scen. w 2 odsłonach z życia młodzieży szkolnej. Udział 7 chł. Cena 0.35 zł.

Ż y w e o b r a z y.

Biblioteczka Teatralna Nr 3. Gerson - Dąbrowska Maria — *Obrazy żywe.* — Wydawn. Zw. Teatr. Lud. 1920 r., str. 26. Broszurka ta, zdaje się, jedyna w tym kierunku omawia krótko, jak należy urządzać żywe obrazy i podaje szereg projektów i przykładów.

D e k l a m a c j e c h ó r a l n e.

Zasady deklamacji chóralnej. — Tow. Teatr. Ludow. 1930 r. Nr 1.

IMIENINY MARSZ. EDWARDA ŚMIGŁEGO RYDZA

Fiutowski Tadeusz — *Imieniny Naczelnego Wodza Marszałka Polski Edwarda Śmigłego-Ry-*

dza. — Materiał do urządzenia uroczystości w szkołach, stowarzyszeniach, świetlicach itp. Włocławek. Nakład Spółdz. Księgarni Szkolnej, 1937 r., str. 48, cena 1.20 zł.

Materiał zebrany w tej książce składa się z życiorysu Marszałka Śmigłego-Rydza, z przemówień i dokumentów związanych z mianowaniem go Marszałkiem Polski. Są też w niej przemówienia Marsz. Śmigłego-Rydza na różnych zjazdach oraz 1 deklamacja pojedyncza i 1 zbiorowa.

G a l i ŋ s k i A d a m — *Edward Śmigły-Rydz Marszałek Polski.* — Poradnik dla urządzających obchody ku czci Naczelnego Wodza. Nakład Druk. Państw. P.A.T. w Poznaniu, str. 94, cena 1 zł.

Na całość składa się: a) życiorys, b) co mówi Marsz. Józef Piłsudski o Śmigłym-Rydzu (5 fragmentów pism i rozkazów), c) 4 krótkie wspomnienia żołnierzy o Śmigłym-Rydzu, d) 4 artykuły Śmigłego-Rydza, 8 jego przemówień i 20 myśli wybranych, e) 5 projektów przemówień okolicznościowych, f) 8 ładnych deklamacji dla starszych dzieci.

C e p n i k K a z i m i e r z — *Edward Śmigły-Rydz Generalny Inspektor Sił Zbrojnych.* Warszawa, 1936 r., cena 5 zł.

C e p n i k K a z i m i e r z — *Marsz. Edward Śmigły-Rydz. Życie i czyny* — cena 0.80 zł.

F i u t o w s k i T a d e u s z — *Zawsze zwycięski Marszałek Śmigły-Rydz.* — Włocławek, 1937 r., cena 2.80 zł.

G e n e r a ł E d w a r d Ś m i g ł y - R y d z — *Byście o sile nie zapomnieli.* Rozkazy, artykuły, mowy (1904—1936). Lwów—Warszawa, 1936. Cena 3.00 zł.

Z a w a d a R o m a n — *Opowieści żołnierskie o generale Śmigłym*. Warszawa, 1936 r., cena 7 zł.

Z i e m a k S t a n i s ł a w — *Edward Śmigły-Rydz, człowiek, żołnierz, obywatel*. — Grodno, 1936 r., cena 2.50 zł.

ROCZNICA IMIENIN MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Aktualnego materiału brak, olbrzymi zaś materiał opublikowany za życia Marszałka dziś się przeważnie zupełnie nie nadaje.

F u r g a l s k i M a r i a n — *Zbiorek wierszy z ilustracjami ku czci Józefa Piłsudskiego*. — Gebethner i Wolff. Kraków, r. 1933. Str. 22. Jest to zbiorek 22 krótkich i łatwych wierszy o Marszałku Piłsudskim. Nadają się one dla klas młodszych.

I ł ł a k o w i c z ó w n a K a z i m i e r a — *Wiersze o Marszałku Józefie Piłsudskim (1912—35)*. W-wa, 1936. Str. 100, cena 5.80 zł.

Są to własne ładne utwory autorki w liczbie kilkudziesięciu. Jest między nimi 23 wierszy trudniejszych, 18 pośmiertnych wierszy popularnych i 30 wierszy i powiastek dla dzieci.

K r u p i ń s k i A p o l. — *Pieśni o Józefie Piłsudskim*. Antologia. Zamość, 1920 r., str. 250. Cena 7.50 (?) (wyczerpane). Jest to zbiór przeszło 200 wierszy różnych autorów poświęconych Wielkiemu Marszałkowi. Zebrane są one w 4 działy obejmujące jego życie, czyny i ideologię. Nie brak między nimi i wierszy satyrycznych.

Ostatnie wydanie tej książki r. 1930—32 zawiera ponad 300 wierszy (okres do 1932 r.).

Z a w i s z a n k a Z. — *Świt wielkiego dnia.* — Opowieść z dzieciństwa Marsz. Piłsudskiego. Wydanie II-gie Instyt. Wydawn. „Biblioteka Polska”, W-wa, 1938 r. Stron 248, cena 4.80 zł.

Urywki tej książki nadają się do odczytania w związku z uroczystościami ku czci Marszałka J. Piłsudskiego.

ROCZNICA ŚMIERCI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

W i l c z e k S t e f a n — *Obchód żałobny ku czci Marsz. Józefa Piłsudskiego.* — Nakł. Księg. Naucz. w Samborze. Str. 52, r. 1935, cena 1 zł.

Książeczka ta składa się z 2 części:

I cz. — zawiera 6 przemówień żałobnych (Prez. Rzpl., min. Jędrzejewicza, biskupa Gawliny i inne).

II cz. — zawiera: a) 10 aktualnych pięknych, choć trudniejszych wierszy (Wierzyńskiego, Staffa i innych), b) inscenizacje fragmentów dramatów Wyspiańskiego, c) pieśń żałobną „Marszałku”).

Z e w s k i S. — *W rocznicę śmierci pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.* — Materiały do urządzania uroczystości w szkołach, stowarzyszeniach, świetlicach itd. Nakład Spółdz. Księgarni Szk. 1936 r. Cena 1 zł.

Znajdziemy w tej książce: a) orędzie P. Prezydenta i szereg przemówień ważniejszych osobistości w państwie w związku ze śmiercią Marszałka, b) krótkie aktualne artykuły (wspomnienia), c) szereg myśli wybranych Józefa Piłsudskiego, d) 8 ładnych deklamacji.

Materiały do obchodu rocznicy śmierci Marsz. Józefa Piłsudskiego. — Wydawn. K.O.P., str. 31. Wprawdzie wydawnictwo to przeznaczone jest dla K.O.P., niemniej jednak dostarczyć może nauczycielowi odpowiednich wierszy oraz wskazać mu odpowiednie materiały do wykorzystania.

K a r p i ń s k i J ó z e f — *Antologia. Jego za grobem zwycięstwo.* — Merkur. Katowice. 1935 r., str. 112.

Jest to zbiór 80 ładnych, łatwiejszych i trudniejszych wierszy, nadających się do wygłoszenia w rocznicę zgonu Wielkiego Marszałka.

Praca zbiorowa — *Werbel żałobny* — (5.XII.1867 — 12.V.1935). Wyd. Zaw. Zw. Pracown. Księg. w Polsce. Katowice. Stron 62, cena 2 zł.

Jest to zbiór 50 krótkich i dłuższych, przeważnie trudniejszych wierszy, poświęconych uczczeniu rocznicy zgonu Wielkiego Marszałka.

Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, pieśni jedno i dwugłosowe, 24 pieśni. Cena 6 zł.

3-ci MAJA.

Z y c z k o w s k i J ó z e f — *Witaj majowa jutrzeńko.* Wydawn. T.S.L. Kraków, 1936, str. 32. Cena 1.40 zł.

Jest to opowiadanie inscenizacyjne, oparte na tematach z 1791 r., ilustrowane deklamacjami, tańcami i śpiewami. Do opowiadania tego są załączone wszelkie potrzebne wskazówki, planiki sytuacyjne i nuty. Nadaje się ono do odegrania przez dzieci klas starszych. Odegrane było na akademii szkolnej w Krakowie (w 1931 r.). Ma ono i tę wartość, iż choć wymaga wiele pracy, wypełnić może cały program uroczystości.

Święto narodowe 3 Maja Polski Odrodzonej. — Poznań, 1929. Nakład T.C.L., str. 40, cena 1 zł.

Jest to zbiór materiałów do urządzenia całodziennej uroczystości, lecz nie szkolnej, a dla społeczeństwa dorosłego. Podaję tę książkę dlatego, iż dla szkolnych uroczystości można by wykorzystać niektóre z wierszy, recytacji i żywe obrazy.

G a l i ń s k i A. — *Trzeci maja.* — Książka dla nauczycieli i dla urządzających obchody trzeciomajowe. Cena 1.20 zł.

B a r a ń s k i F r. — *Święto 3 maja.* — Nr 55, cena 1.20 zł.

B o l e s ł a w i c z — *Trzeci maja* — obr. hist. w 2 odsł. Udział 5 dz. i 2 chł., cena 0.80 zł.

D a s z y ń s k a — *Trzeci maj w lesie.* — Nr 74, cena 0.80 zł.

R e u t t ó w n a M. i W r z o s B. — *Trzeci maj* — obr. scen. w 4 odsł. ze śpiewem i żywym obrazem. Udział 4 dz. 9 chł., cena 0.60 zł.

R e u t t ó w n a M. — *Trzeci maj.* — Obrazek scen. Udział 6 dz. 4 chł., cena 0.70 zł.

S t o l a r z e w i c z L. — *Czcijmy rocznice.* — Obraz. scen. w 2 odsł. Udział 10 chł., cena 0.35 zł.

S t o l a r z e w i c z L. — *W dzień majowy.* — Obr. scen. w 2 odsł., cena 0.35 zł.

ROCZNICE POWSTAŃ I INNE WAŻNIEJSZE ROCZNICE

R o g u s k a Z. i K o r u p c z y ń s k a R. — *W setną rocznicę powstania listopadowego.* — Materiał do obchodu w szkole, pogadanki, wiersze, pieśni, utwory sceniczne. Nakład „Naszej Księgarni”, 1930 r.,

str. 102, cena 2.20 zł. Znajdziemy tu: a) 2 pogadanki o powst. listop. (materiał do opracowania przemówień, referatów), b) wybór prozy — bardzo ciekawe listy do dzieci z „Dziennika dla dzieci” (1830 r.), c) 13 aktualnych wierszy łatwiejszych i trudniejszych, d) 6 znanych pieśni z powstania listop. (bez nut), e) 2 krótkie, lecz trudne utwory sceniczne.

Na obchód powstania listopadowego ma „Ornak” (Warszawa, Polna 74) 4 serie przeźroczy na taśmie filmowej, po 50 przeźroczy każda. Jest do nich dostosowany odczyt. Cena 6 zł.

Bełcikowska Alicja — *Powstanie kościuszkowskie*. — Zbiór pieśni i poezji. Wojskowy Instytut Naukowo Wydawniczy, Warszawa, 1931, str. 136. Cena 2.20 zł. Na całość składa się: a) zarys historyczny powstania, b) 15 pieśni 2 głosowych z czasów powstania i późniejszych o powstaniu, c) powstanie kościuszkowskie w poezji późniejszych lat — 20 wierszy wybitnych poetów (przeważnie łatwe).

Tej samej autorki:

Powstanie listopadowe. — Cena 2.80 zł. Warszawa. Główna Księgarnia Wojskowa, r. 1930, str. 300.

Powstanie styczniowe. — Wojsk. Inst. Naukowo-Wyd., r. 1931, str. 174. Cena 2.80 zł.

Święto 6 sierpnia. — Nakład jak wyżej.

Trzy te wydawnictwa — to zbiór pieśni i poezji poprzedzonych zarysem historycznym tych wydarzeń. Opracowane są podobnie jak wyżej wymienione (opisane nieco szerzej) „Powstanie Kościuszkowskie”.

Czerwńska A. — *Noc 29 listopada 1830 r.* — Cena —.50 zł.

B e r o J. — *Rocznica odsieczy wiedeńskiej*, materiały do urządzania obchodów. Cena —.50 zł.

G a l i Ń s k i A d a m — *Jak obchodzić rocznicę powstania styczniowego w szkole i stowarzyszeniach*. — Poradnik dla nauczycieli i dla urządzających uroczystości styczniowe. Cena 1.20 zł.

D r B o c h e n e k L e o n — *W rocznicę zwycięskiego powstania wielkopolskiego* — (1918—19 r.). Materiał do obchodów. Nakład Dzielnicowego Wydziału Sokołów. Poznań, 1936 r. Str. 32.

Jest to zbiór wspomnień i opisów wyzwolen-
czych walk Wielkopolan z Niemcami.

O p a ł e k M. — *Stulecie „Pana Tadeusza”*, materiały do urządzania uroczystości w szkołach, stowarzyszeniach. Cena —.50 zł.

S u s z y ń s k i J e r z y — *Zawsze wierni. Na szanłcach Lwowa*. (Rocznica obrony Lwowa). Poznań, 1928 r. Nakład Zjednoczenia Młodzieży Polskiej. Księgar-
nia Ostoja. Str. 120. Praca ta podaje nam 2 progra-
my urządzenia wieczornicy ku uczczeniu obrońców
Lwowa oraz materiały do wypełnienia tego progra-
mu. Jeden program jest przewidziany dla zespołów
męskich, drugi dla żeńskich. W materiale podanym
znajdziemy szereg aktualnych pieśni (bez nut), de-
klamacje solowe i zespołowe, inscenizacje wierszy
i pieśni, monologi, obrazki sceniczne, żywe obrazy
oraz opisy walk i życia Lwowa w tym czasie.
Wprawdzie materiał ten jest przeznaczony dla star-
szej młodzieży pozaszkolnej, jednak duża jego część
dałaby się wykorzystać przy organizowaniu takiej
uroczystości w szk. powsz.

G e r s o n - D ą b r o w s k a M. — *Majster Kiliński*,
obrazek sceniczny w 3 odsł. Cena —.70 zł.

Gerson-Dąbrowska M. — *Ractawickie kosy*,
obrazek sceniczny w 3 częściach. Cena 1 zł.

Moszyńska Jadwiga — *Opowiadania babuni
o 1863 r.* — Sztuka w 4 aktach z prologiem. Str. 32.
Cena 1.40 zł.

Przy odpowiednich objaśnieniach zastąpić może ta sztuczka z powodzeniem akademię w rocznicę powstania. Dekoracje proste i łatwe. Udział bierze 11 chł. i 5 dz.

Żarska M. — *W szlacheckim dworze.* — Obraz.
scen. w 1 odsł. z 1794 r. Udział 4 dz. i 9 chł. Cena
0.60 zł.

Małobędzka Z. — *Tajemnica.* — Obraz. scen.
z r. 1863 ze śpiewami w 2 odsł. Udział — 5 dz.
i 10 chł. Cena 0.25 zł.

Bolesławicz — *Wanda.* — Obraz. hist. w 1 odsł.
Udział 6 dz. Cena 0.80 zł.

Korytyńska E. — *Dziecięce lata Kościuszki i Po-
niatowskiego.* — Jednoaktówka. Udział bierze 2 dz.
i 5 chł., cena 0.10 zł.

Reuttówna i B. Wrzos — *Wanda.* — Obraz.
scen. w 4 odsł. na tle historycznym. Udział 16 dz.
Cena 0.40 zł.

Reuttówna M. — *Wyzwolenie Wilna.* — Obraz.
scen. w 3 odsł. Udział 8 dz. i 10 chł. Cena 0.60 zł.

Wrzos B. — *W wielką rocznicę* — (Bolesław Chr.).
Obraz. scen. w 2 odsł. ze śpiewami. Udział 5 dz.
i 10 chł.

Żurowska F. — *Orleża* — (o bojach lwowskich).
Sztuka w 3 aktach. Występuje w niej 10 chłopców.
Cena 1.60 zł. Dla starszych uczniów (kl. VII).

Biblioteka wieczornicowa. C z e s k a - M ą c z y ń-
s k a M a r i a — *Nieznanemu żołnierzowi.* — Poz-
nań. Ostoja 1925 r., str. 46, cena 1.60 zł.

Materiał zawarty w tej książeczce jest właści-
wie przeznaczony dla starszej młodzieży, jednak mo-
żemy tam znaleźć dla klas starszych deklamacje, in-
scenizacje czy pieśni (bez nut). Podaję to wydaw-
nictwo także i dlatego, iż o materiał do uczczenia
Nieznanego Żołnierza jest dosyć trudno.

P i ł s u d s k i J ó z e f — *Pisma wybrane* — wyd. roz-
szerzone. W-wa, 1934. Str. 367. Cena 7 zł. (?) (wy-
czerpane).

P i ł s u d s k i J ó z e f — *Pisma, mowy i rozkazy* —
tomów 10. W-wa, 1932 r. Cena 40 zł.

Wydanie zbiorowe — *Wierna służba.* — Wspomnienia
uczestniczek walk o niepodl. 1910—1915. Pod redak-
cją Piłsudskiej Aleks., Rychterówny M., Pełczyń-
skiej W. i Dąbrowskiej M. W-wa, Gł. Księg. Wojsk.,
1927 r., str. 311, cena 9.50 zł (wyczerpane).

(Dalszy ciąg tej książki):

Służba Ojczyźnie — r. 1915—1918. Str. 426. Cena 11 zł.

Dział III.

UROCZYSTOŚCI OBYCZAJOWO-SZKOLNE
NA CHOINKĘ SZKOLNĄ, ŚW. MIKOŁAJA

* G n o i ń s k a H. — *Boże Narodzenie w szkole*. — Muzyka Józefa Swatonia. Wyd. II. Wydawn. „Naszej Księgarni”, 1935 r., str. 51, cena 1.20 zł.

Jest to praca kompilacyjna, złożona z 3 części: „Boże Narodzenie” — obraz sceniczny; „Przy choince” — 2 deklamacje i 2 pieśni; „Choiinka zwierząt” — obrazek sceniczny. Materiał ten był już wystawiany.

R o g u s k a Z. i K o r u p c z y ń s k a R. — *Przy choince* (św. Mikołaj). Materiał na uroczystości gwiazdkowe w szkole. Nakład „Naszej Księgarni”, 1933 r. Str. 64. Cena 1.30 zł.

Książka ta zawiera: a) 2 przemówienia nauczycieli przy choince, b) objaśnienia symbolów i różnych zwyczajów świątecznych w Polsce, c) wybór wierszy do recytacji w związku z choinką i św. Mikołajem, 2 monologi św. Mikołaja oraz kilka kołęd mniej znanych lecz bez nut, d) 5 inscenizacji wierszy odpowiednich do odegrania przy choince, e) wykaz jasełek dla dzieci i młodzieży.

M r o z o w i c k a J. — *Noc św. Mikołaja w lesie* — Nr. 53. Widowisko sceniczne dla teatrów szkolnych. Str. 20, cena 0.80 zł. Obrazek sceniczny ciekawy i efektowny. Bierze w nich udział kilkanaścioro dzieci (może nawet kilkadziesiąt). Dekoracje proste. Wskazówki autorki dotyczące się kostiumów.

K o n o p n i c k a M a r i a — *Poezje dla dzieci*. — Wybór 200 wierszowanych utworów. Wyd. M. Arcta, Warszawa. Stron 254, cena 3.20 zł.

Jest to zbiór ładnych, przeważnie łatwych i krótkich wierszy. Niektóre z nich nadają się na uroczystości szkolne (w szczególności na uroczystości o charakterze obyczajowo-szkolnym).

E u l e n f e l d E w e l i n a — *Święty Mikołaj*. — Str. 58. Obrazek sceniczny w 3 odsłonach. Cena 0.80 zł. Ładne efekty i pomysły sceniczne, treść trochę moralizatorska.

D a s z y Ń s k a S t a n i s ł a w a — Nr 60 — *Imieniny Św. Mikołaja*. — (Fantazja sceniczna w 3 odsłonach) i — *Biedne aniołki* — (krótki dialog), str. 28. Cena 1.40 zł. Można wprowadzić na scenę mniejszą lub większą liczbę dzieci. Obrazki te tchną radosną fantazją dzieci, są nietrudne do odegrania.

M i k u t a M a r i a n — *Z kołędą*. — Wyd. Zw. Teatrów i Chórów Ludowych, r. 1934, str. 84. Cena 1.70 zł. Jest to widowisko obrzędowe, z ludowych obrzędów kolędniczych inscenizacyjnie zestawione, opracowane starannie. Widowisko to składa się z 8 krótkich obrazów z nutami ze szczegółowym omówieniem projektu inscenizacji. Nadaje się ono do odegrania przez starsze dzieci szk. powsz. lub młodzież pozaszkolną. Przede wszystkim zaś może służyć jako wzór do tego, jak wykorzystać miejscowe

obrzędy i uczynić z nich widowisko na jakimś poziomie artystycznym.

Z a r e m b i n a E w a — *W noc Bożego Narodzenia*. — Pięć obrazków scenicznych dla dzieci i młodzieży. „Nasza Księgarnia” — W-wa, 1937 r., cena 1.50 zł. Te obrazki sceniczne choć wymagają trudnych kostiumów są nieocenionym materiałem.

M i n k i e w i c z R. — *Szopka zwierzęca*. — Wydawn. M. Arcta. Osób 34, w tym 16 dzieci gra rolę zwierząt. Utwór napisany wierszem. Nadaje się do wystawienia przez osoby żywe lub też do odegrania przez kukielki. Stroje dosyć skomplikowane. Rysunki i wyjaśnienia ułatwiają ich wykonanie.

D y n o w s k a N. i F i s c h e r ó w n a — *Wesoła nowina* — (urozmaicenia dla kołędników). Z cyklu — Teatr dla młodzieży męskiej — Nr 41. Nakład S. A. Ostoja, Poznań, 1932 r. Str. 80. Znajdziemy tu 6 krótkich obrazków scenicznych dla kołędników i prolog dla przewodnika kołędników. Nadają się one do odegrania przez starsze dzieci szk. powsz. przy choince szkolnej lub przez dzieci bezpośrednio poszkolne. Układ tych obrazków jest prosty, treść łatwa. Pisane są wierszem, mają wiele humoru i nastrój nastrojowej naiwności naszych kołęd i pastorałek.

S a l o n i J u l i u s z — *Jasełka Pana Jezusowe*. — Misterium kołędnicze w 5-ciu obrazach z interludiami. Nakład Państw. Wydawn. Książ. Szkol. Lwów. Stron 96, cena 2.50 zł.

Jest to próba rekonstrukcji widowiska kołędniczego, dawniej grywanego przez wędrujących chłopców. Nadaje się ono do odegrania przez najstarsze dzieci szkolne lub absolwentów szk. powsz. W widowisku tym jest dużo pieśni (z nutami).

F. Z. — *Idziemy z kołędą* — (12 urozmaiceń gwiazdki).
Cena 2.50 zł.

S a b a t o w i c z M. — *Hej kołęda, kołęda!* — (cztery
groteski i widowisko gwiazdkowe), cena 1 zł.

Inne utwory związane z Bożym Narodzeniem:

R y d e l L. — *Betlejem polskie* — w 3 aktach, W-wa.

P o r a z i ń s k a J. — *Przybieżeli do Betlejem.* —
Wyd. M. Arcta, W-wa, 1924 r., str. 71.

R o m e r H. — *Nasza szopka.* — Jasełka dla dzieci
i młodzieży wiejskiej w 3 odsłonach z nutami. Za-
wadzki, Wilno, str. 35, cena 0.40 zł.

S c h i l l e r L e o n — *Pastorałki.* — Oparte na ma-
teriale ludowym, cena 9 zł.

S t r a s b u r g e r o w a B. — *Wzory ozdób choinko-
wych.* — Tow. Wydawn. Bluszcz — Warszawa. Ce-
na 4 zł. Książka ta wydana efektownie, wielobarw-
nie, przedstawia 84 ładne ozdoby choinkowe, poda-
jąc jednocześnie rysunki i uwagi techniczne dotyczące
się przygotowywania tych ozdób. Składa się ona
z 42 oddzielnych kart (spojonych sznurkiem), co
umożliwia korzystanie z niej naraz wielu dzieciom.

G e r s o n - D ą b r o w s k a M a r i a — *Choinka pol-
ska* — wyd. IV. Wydawn. M. Arcta, W-wa, str. 40,
cena 0.60 zł. Są to wzory, rysunki i dokładne wska-
zówki techniczne do przygotowania 24 ozdób choin-
kowych polskich, opartych wyłącznie na zdobnictwie
chaty polskiej. Książka ta ma tendencję do unaro-
dowienia choinki.

G a w r o ń s k a H e l e n a — *Zabawki choinkowe.* —
Tow. Wyd. Bluszcz, str. 24. Cena 0.80 zł. Są to wzo-
ry jednobarwne na 11 efektownych ozdób choinko-
wych.

POŻEGNANIE SZKOŁY

Zarembina Ewa i Roguska Zofia — *Pożegnanie szkoły*. — Nakład „Naszej Księgarni”, Warszawa, str. 86, cena 1.80 zł. Jest to materiał na zakończenie r. szk.: a) przemówienia okolicznościowe dla dzieci, b) 25 wierszyków okolicznościowych, c) 3 zabawy dla dzieci, d) 3 aktualne obrazki sceniczne E. Zarembiny. Wiersze są łatwe, ładne, wesołe, nadają się do deklamacji solowych i zespołowych. Obrazki sceniczne są żywe, treść ich uwzględnia świat fantazji dziecka, jednak w związku z życiem szkoły i wakacjami.

Daszyńska St. — *Opustoszała klasa* — obr. scen. w 1 odsł. na zakończ. r. szk. Udział 7 dz. i 3 chł. Cena 0.80 zł.

Gerson-Dąbrowska — *Onegdaj... wczoraj... dziś....* Cena —.80 zł.

J. Swicza — *Ostatni dzień*. — Komedyjka. Udział 5 dz. i 2 ch., cena 0.90 zł., nadaje się dla wsi.

INNE UROCZYSTOŚCI I OBCHODY SZKOLNE

Daszyńska Stanisława — *Chcemy własny sztandar mieć*. — Obrazek sceniczny w 2 odsłonach na obchody i święta narodowe, str. 28, cena 0.80 zł. Jest to obrazek z życia szkolnego, nadający się szczególnie tam, gdzie szkoła nie ma własnego sztandaru. Dekoracje proste. Bierze udział ponad 12 dzieci.

Ks. Błotnicki Franciszek — *Apel*. — Nakład „Ostoja”, Poznań, 1937 r., str. 39, cena 0.70 zł. Jest to zbiorek 14 deklamacji solowych i zespołowych o charakterze religijnym. Nadają się one do wygłoszenia

w dniu patrona młodzieży, względnie na innej uroczystości religijnej.

O j e r z y ń s k a M a r i a — *Zapusty polskie*. — Spółka Akcyjna „Ostoja”, Poznań, 1929, str. 162. Tu znajdziemy opis różnych form zapust w Polsce, cały szereg inscenizacji, deklamacji oraz pieśni z nutami. Wprawdzie materiał ten nadaje się zasadniczo dla młodzieży w wiekua pozszkolnym, ale może także ułatwić nauczycielowi organizowanie zapustów w szkole.

K o w n a c k a M a r i a — *Deszczyk pada, słonko świeci*. — Teatr szkolny i domowy Nr 12. — Rewia wiosenna w 1 odsłonie. „Nasza Księgarnia”, 1935 r., str. 20, cena 0.50 zł. Obrazek nadaje si na święto wiosny albo też na zakończenie r. szk. Może być odegrany przez dzieci młodsze (IV klasa).

S z e l b u r g E. — *Czarodziejska lekcja. Tłusty wtorek i chuda środa*. Pożegnanie wakacji. — „Nasza Księgarnia”, cena 0.70 zł.

Dział IV.

UROCZYSTOŚCI O CHARAKTERZE IDEOWO- PROPAGANDOWYM

TYDZIEŃ SZKOŁY POWSZECHNEJ. ŚWIĘTO WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

G a l i ń s k i A d a m — *Tydzień Szkoły powszechnej*. — Materiały i poradnik dla urządzającego obchody w szkole powsz. Nakład Drukarni Państwowej P.A.T. Poznań, Str. 95. Cena 1.20 zł.

Jest w tej książce: a) 7 krótkich artykułów dostarczających materiału o szkole powszechnej w Polsce, jej rozwoju, możliwościach i potrzebach (dane cyfrowe), b) 4 ładne fragmenty prozy literackiej na temat jak było w szkole dawniej i jak jest dziś (do odczytania na akademii dla dzieci, dla starszych), c) szereg wielkich aktualnych myśli, d) 13 deklamacji dobrze dobranych, e) 4 obrazki sceniczne (3 dla dzieci szkolnych, jeden powinien być odegrany raczej przez starszą młodzież), f) projekty urządzenia uroczystości w szkole.

K r a w c z y k o w s k i F. — *Święto wychowania fizycznego w szkole powszechnej.* — Z praktyki szkolnej Nr 27. Nakł. „Naszej Księgarni”, Warszawa, r. 1935. Str. 54. Cena 1.80 zł. W książce tej można odróżnić 3 części. W części pierwszej autor opisuje zwięźle zadania, sposoby przygotowania i urządzania święta wychow. fizyczn. W części II jest przejrzysty opis gier, zabaw i tańców z odpowiednimi rycinami. Można śmiało powiedzieć, iż wydawnictwo to zawiera zasadnicze wskazówki i materiał do urządzania święta wychowania fizyczn. oraz przyczynia się do należytego zrozumienia znaczenia rozwoju fizycznego.

ŚWIĘTO MORZA — ROCZNICA ODZYSKANIA DOSTĘPU DO MORZA

Obchodzimy Święto Morza. — Materiały i wzory dla urządzających uroczystości poświęconych propagandzie morza. Cena 1.40 zł.

O r a c z A. — *Na święto Morza.* — Przemówienie, odczyt, obrazek sceniczny, wybór poezji i pieśni. Cena 1 zł.

S t ę p o w s k i J a n u s z — *Gdynia.* — Wydawn. Ligi Morsk. i Kol. Warszawa, str. 64 — cena 1 zł. Książeczka ta zawiera: a) inscenizację wiersza p.t. Gdynia, b) inscenizację kaszubskiej pieśni ludowej (w gwarze), c) inscenizację utworu „Marsz Kaszubski” (w gwarze). Insценizacje te są już całkowicie opracowane (z uwagami i wskazówkami) przez Wandę Tatarkiewicz, w ilustracji muzycznej Władysława Macury. Jest to cenne wydawnictwo dla nauczyciela.

M a d e j s k i Z b i g n i e w i S z e f k a P a w e ł — *Kaszubskie pieśni i tańce ludowe.* — Drukarnia Przemysłowa — Wejherowo, 1936 r., cena 2.50 zł. Jest to zbiór 57 oryginalnych pieśni kaszubskich w gwarze, przeważnie 1 głosowych, choć są między nimi 2 i 3 głosowe, w prostym i łatwym układzie. Są to pieśni morskie, obrzędowe, obyczajowe, miłosne, żartobliwe i 6 kolęd. Jest także 5 tańców kaszubskich z nutami i szczegółowym opisem tych tańców.

R a b s k a Z u z a n n a — *Baśnie kaszubskie.* — Wyd. M. Arcta, Warszawa, 1925 r., str. 95, cena —. Jest to zbiór 14 baśni kaszubskich pisanych prozą, lecz nie gwarą kaszubską, choć zebrane są te baśnie wśród ludu. Książka ta może się przydać w szkole w związku z Dniem Morza, czy rocznicą odzyskania dostępu do morza, gdyż można by jedną z takich baśni odczytać dzieciom.

Ś l a s k a Z. — *Opowiadania o polskim morzu.* Cena —.20 zł.

Czasopisma. — *Polska na Morzu.* — Pismo L.M. i K. Warszawa. Wychodzi 2 r. Prenumerata roczna 2 zł. Jest to czasopismo dla dzieci i młodzieży. Można tam znaleźć oprócz artykułów i opowiadań o morzu — także wiersze i pieśni poświęcone morzu.

D a s z y ņ s k a — *Szumi Bałtyk.* — Obr. sceniczny Nr 76, cena 0.80 zł.

Frontem do morza i Pomorza. — Zw. Obr. Kresów Zach., str. 64, r. 1930.

S z e l b u r g - Z a r e m b i n a E. — *Wyprawa po szczęście,* obrazek sceniczny w 4 odsł. Cena 1.50 zł. Obrazek sceniczny, nie mający co prawda ścisłego związku z tematem morza, jednak ze względu na udział w nim marynarzy, murzynka (kolonie!), może

służyć za pierwszorzędny materiał do propagandy morza.

N o w o w i e j s k i F e l i k s — *Śpiewnik morski* —
34 pieśni. Wyd. L.M.K., cena 1.50 zł.

DZIEŃ SPÓŁDZIELCZOŚCI

Centralny Komitet Dnia Spółdz. w Polsce — Haubold Karol — *Dzień Spółdzielczości*. — Instrukcja urządzania obchodów. Warszawa, 1936 r., str. 32. Broszura ta dostarcza dużo materiału informującego jak zorganizować Dzień Spółdzielczości w jakimś ośrodku, gdzie szukać różnych potrzebnych materiałów do akademii, odczytów w tym Dniu (pieśni, filmy, przeżrocza, materiały do przemówień, hasła, sztuki teatralne, inscenizacje, deklamacje).

Idzie nowy czas. — Deklamacje i inscenizacje na obchody spółdzielcze. Nakł. „Społem” Zw. Spółdz. Spoż. R. P. Warszawa, 1937 r., str. 32. Cena 0.60 zł. Znajdziemy tu: a) 5 deklamacji solowych (dosyć trudnych) i 1 zbiorowa, b) 2 piosenki aktualne z nutami, c) 3 inscenizacje (ostatnia z nich nie nadaje się do szk. powsz.). Do inscenizacji są podane uwagi i wyjaśnienia.

Młodość, praca, walka. — Zbiór wierszy do deklamacji chóralnych i inscenizacji. Wydawn. Zw. Młodz. Spółdz. „Zew”. W-wa, 1933 r. Str. 32. Cena 0.40 zł. Znajdziemy w tej książeczce 14 wierszy, z których możemy wybrać kilka dla szk. powsz. na Dzień Spółdzielczości. Wiersze te są dosyć trudne, nadają się dla klas starszych tylko. Jest tam także ładny i łat-

wy obrazek sceniczny z życia spółdzielczego dla dzieci w 1 odsłonie p.t. „*Żyjący sklep*”.

K r z e p k o w s k a N. — *Tęczowy dzień*. — Obrazek sceniczny z życia wiejskiego w 3 odsłonach. Występują dorośli i dzieci. Dekoracje łatwe (izba wiejska, szkolna i świetlica).

Młody Spółdzielca — Czasopismo. Znaleźć tam można szereg ładnych inscenizacji.

DZIEN OSZCZĘDNOŚCI

G e r s o n D ą b r o w s k a M. — *Dzień Oszczędności*. Nakład „Naszej Księgarni”, 1929 r., str. 55. Cena 1 zł. Materiał dobry do zorganizowania widowiska propagandowego w Dzień Oszczędności: a) projekt pogadanki z dziećmi, b) 1 deklamacja solowa, 2 inscenizacje wierszy i dialog humorystyczny, c) fantastyczny obrazek sceniczny w 3 odsłonach (przy jednej dekoracji) — o szanowaniu pomocy szkolnych. Obrazek ciekawy i łatwy, d) żywy obraz (z koro-
wodami).

U h m a T a d e u s z — *Dajmy Polsce rodzimy kapitał*. — Ruch oszczędnościowy i jego metody. Nakład Samorządowego Inst. Wydawn. Warszawa, 1935 r., str. 180, wydawnictwo propagandowe. Książka ta dostarcza głębszych wiadomości o idei oszczędzania, o różnych organizacjach oszczędnościowych u obcych i u nas oraz o różnych formach propagowania oszczędności (motywy propagandy, konkursy, opinię różnych poważnych osobistości, oszczędność w literaturze). Wydawnictwo to może oddać duże usłu-

gi nauczycielowi prowadzącemu S.K.O., pogłębiając jego wiadomości w tym kierunku.

Długocki Jan — *Jak zakładać i prowadzić Szkolne Kasy Oszczędności*. — Warszawa, 1931 r. Nakład Samorz. Inst. Wydawn. Str. 64, cena 1.20 zł., wydawn. propagand.

Biblioteka P.K.O. — *Spotkanie z wróżką*. — Zbiór obrazków scenicznych na temat oszczędności. Nakład P.K.O., 1937 r. Str. 54. Są to 3 krótkie, ładne i łatwe obrazki sceniczne ze śpiewami. Dekoracje proste, liczba dzieci grających mała. Jeden z obrazków nadaje się dla dzieci młodszych.

Warszawska R. — *Lekcja oszczędności*. — Obrazek sceniczny. Wydawn. K.K.O. m. stoł. Warszawy, 1936 r. Str. 24. Wydanie prop. Jest to obrazek łatwy, dekoracje proste. Udział bierze 9 dziewcząt (starsze klasy).

Młody Obywatel — Miesięcznik dla młodzieży. Wyd. P.K.O. Prenumerata roczna 1 zł. Tu można też znaleźć pewne materiały.

Gazetka Oszczędnościowa — miesięcznik dla młodzieży. Wydawn. K.K.O. bezpłatnie wydawane dla szkół. Są i tu pewne materiały.

DZIEŃ MATKI I DZIECKA

Galiński Adam — *Dzień Matki i Dziecka*. — Poradnik dla nauczycieli i kierowników, stowarzyszeń urządzających Dzień Matki i Dziecka. Nakład Druk. Państw. w Poznaniu, str. 56, cena 1.10 zł.

Na Dzień Matki znajdujemy tu: a) projekt uroczystości, b) 3 krótkie opracowania rozważające rolę

matki w rodzinie, w latach niewoli i w Polsce współczesnej, c) 13 ładnych wierszy o matce (łatwiejszych i trudniejszych) oraz fragment o matce z „Miasto Mojej Matki” Bandrowskiego. Na Dzień Dziecka (mniej materiałów): a) projekt uroczystości, b) kilka wierszyków pogodnych lub wesołych. Jest także załącznik — 2 pieśni z nutami.

Dzień Matki. — Wskazówki i materiały do obchodów. Nakład Zarz. Główn. P.C.K. Warszawa, 1936 r., str. 68, cena 0.40 zł. Znajdziemy w tym wydawnictwie: a) historia Dnia Matki, b) jak urządzać obchód w tym dniu, c) 10 ładnych wierszy (przeważnie łatwych), d) 4 inscenizacje wierszy, 5 żywych obrazów, 6 obrazków scenicznych niezbyt trudnych i e) 3 aktualne piosenki z nutami.

K r z e m i e n i e c k a L. — *Posłuchajcie dzieciątki będzie święto matki.*

B e k i e r J. Ks. — *Dzień Matki.* — Materiały na wieczornice.

Poza tym znajdziemy różne wskazówki oraz materiały pomocnicze w związku z obchodem Dnia Matki w: *Biuletynie* Opiekunów Kół Młodz. P.C.K. Okr. Warsz. Warszawska Komisja Okr. P.C.K., W-wa, Trębicka 11 (majowe numery), cena 0.50 zł.

Czynie Młodzieży P.C.K. — miesięcznik (numery majowe). Redakcja Warszawa, Smolna 6, cena 0.50 zł.

ŚWIĘTO LASU

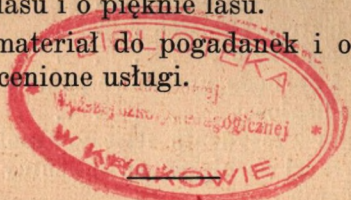
Są to głównie wydawnictwa Głównego Komitetu Święta Lasu (Warszawa, ul. Żórawia 13) przeważnie bardzo drobne broszurki (po 5 gr), których liczba przekroczyła w r. 1937 20 kolejnych numerów. Ważniejsze z nich są:

- (Nr 1) G o r c z y c a F r a n c i s z e k — *A las szumiał* — str. 18, cena 5 gr. Jest to powiastka dla starszych dzieci szkoły powsz. napisana dosyć żywo i ciekawie. Opisuje ona pobyt chłopca z miasta w leśniczówce u stryja leśniczego, wędrowni chłopca ze stryjem po lesie.
- (Nr 14) I n ż. S c h a b i ń s k i S t a n i s ł a w — *Lasy i gospodarka leśna w Polsce*. — Str. 19. Cena 5 gr. Broszurka ta zaznajamia czytelnika w popularny sposób ze znaczeniem lasów i pracą leśników w Polsce. Dostarczyć ona może materiału do opracowania przez dzieci pogadanki czy referatu na temat lasów.
- (Nr 20) U m i a s t o w s k i R o m a n — *Las naszą obroną*. — Str. 16. Omawia ta broszurka i to popularnie czym był i jest las ze względu na obronę kraju. Nadaje się do wykorzystania podobnie jak broszurka wyżej podana.
- (Nr 22) Praca zbiorowa — *Poznajmy las*. — Stron 84. Znajdziemy w tej książce kilkanaście aktualnych pogadanek dla starszych dzieci czy kółka przyrodniczego w szkole oraz kilkanaście krótkich, lecz trudniejszych urywków prozy literackiej i wierszy opisujących las i jego piękno.

Dr M. Sokołowski — *Nasz las*. — Str. 93. Cena 2.40 zł. Wyd. „Naszej Księgarni” Zw. Naucz. Polskiego.

Książka przyrodnicza, omawiająca w bardzo przystępny i treściwy sposób życie lasu. Na całość składają się rozdziały: O glebie leśnej, o klimacie, o drzewostanie, o naloce i młodniku, o podszycie, o runie, o świecie zwierzęcym, o rośnięciu drzew, o rozwoju lasu i o pięknie lasu.

Jako materiał do pogadanek i odczytów może oddać nieocenione usługi.

SPIS RZECZY

	Str.
1) Wstęp	5
2) O uroczystościach w ogóle	
Czasopisma dla nauczycieli i dla dzieci	9
Książki i broszury o uroczystościach szkolnych w ogóle	11
Wiersze, monologi i śpiewniki	16
Teatr szkolny, teatr kukielkowy, inscenizacje, żywe obrazy, deklamacje chóralne	20
a) O teatrze kukielek	22
b) Inscenizacje	24
3) Uroczystości i obchody urodowo-państwowe	
Święto Niepodległości	27
Imieniny Pana Prezydenta Rzeczypospolitej	29
a) Obrazki sceniczne na imieniny Pana Pre- zydenta	29
b) Żywe obrazy	30
c) Deklamacje chóralne	30
Imieniny Marsz. Edwarda Śmigłego-Rydza	30
Rocznica imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego	32
Rocznica śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego	33
3-ci Maja	34
Rocznica powstań i inne ważniejsze rocznice	35
4) Uroczystości obyczajowo-szkolne	
Na choinkę szkolną, na św. Mikołaja	41
Pożegnanie szkoły	45
Inne uroczystości i obchody szkolne	45
5) Uroczystości o charakterze ideowo-propagandowym	
Tydzień szkoły powszechnej, święto wychowania fi- zycznego	47
Święto morza — rocznica odzyskania dostępu do morza	48
Dzień spółdzielczości	50
Dzień oszczędności	51
Dzień matki i dziecka	52
Święto lasu	54

654

TEATR SZKOLNY I D

2. Gnoińska H. Boże Narodzenie w J. Swatonia
3. Juskiewiczowa M. Jak Bolek z Obrazek sceniczny w jednej c
4. Szelburg E. Czarodziejska lekcja oraz trzy inne obrazki sceniczne
5. — Zabawa, jakich mało, oraz trzy
6. Juskiewiczowa M. Kazia leniuszek. niczny w jednej odsłonie
7. Szelburg E. Złoty sen (z życia dzie zek sceniczny w 1-ej odsłonie, z wym obrazem
8. — Za siedmioma górami. Baśń sceniczna w 4-ch odsłonach z ilustr. 2.—
9. Gerson-Dąbrowska M. Dzień oszczędności. Wido-wisko propagandowe 1.—
10. Łabacz-Krzepkowska N. Który lepszy. Obrazek sceniczny na 19 marca —40
11. Czaki K. Zwyciężyłem. Obrazek sceniczny w 2 od-słonach —50
12. Kownacka M. Deszczyk pada, słońko świeci. Rewia wiosenna w 1 odsłonie —50
13. Szelburg E. Wyprawa po szczęście. Obrazek scen. 150
14. Gerson-Dąbrowska M. Onegdaj... Wczoraj... Dziś... Trzy obrazki sceniczne —80
15. Zahora F. W świętą noc. Obrazek sceniczny w 2-ch odsłonach —40
16. Gerson-Dąbrowska M. Krewniak z Ameryki. Hu-moreska w 2-ch odsłonach. Wyd. III 1.—
17. Marcinowska J. Legioniści. Sztuka w trzech od-słonach. Wyd. III 180
18. Szelburg E. W noc Bożego Narodzenia. Pięć obraz-ków scenicznych dla dzieci i młodzieży 150
19. Herwichowa Z. I prawda i bajka. Baśń wierszo-wana w 3 odsłonach 180
20. Kisielnicki M. Szewc Kopytko i kaczor Kwak . . —

UP - Kraków BG

1050156201

**„NASZA KSIEGARNIA“ ZAOPATRZONA JEST BOGATO
W WYDAWNICTWA SCENICZNE WSZYSTKICH FIRM
WYDAWNICZYCH W POLSCE.**